

JUBILEUL DEMENTEI

"S'a întors lumea pe dos", spuneau bătrânii noștri, când se întâmpla ceva anapoda. Zicala e astăzi mai actuală ca oricând. Iată o națiune căzută în cea mai neagră dintre robii, cu elitele asasinate în chinuri de infern, furată de avut și de produsul vredniciei sale, înăbușită în svâgnirile-i spirituale, privată de niște drepturi pe care și lumea necuvântătoare le exercită, fâlmâzită, cu teritoriul zdrențuit, sleită în munci faraonice, - dar mânăta apoi din urmă să-și mai și sărbătorească, și încă "cu elan", aniversarea prăbușirii! În timp ce lumea liberă, participând la sinistrul banchet al loturilor, se vedește solidară nu cu popoarele înlănțuite, ci cu călăii lor. Hotărât lucru: s'a întors lumea pe dos!

Ținta Kremlinului e cunoscută: stăpânirea cu orice preț a globului. Știută e și tehnica: dezarmarea sufletească prin stimularea tuturor destrăbălărilor posibile, dezarmarea morală prin defetismul "pacifist" (cu anexa "obiecțiunii de conștiință"), ațâțarea urii, de clasă și de rasă, distragerea atenției dela pericolul real (prin fluturarea fantezistei primejdii "fasciste", moartă de trei decenii, dar fără un cuvânt despre uriașele pregătiri de azi ale Rusiei), etc. În acest scop, Moscova și-a pus în soldă o formidabilă armată de scribi, cineaști, artiști, vâriți în toate posturile unde se formează -sau influențează- opinia publică: presă, televiziune, radio, - plus o rețea de spioni versați, introdusi în guverne, stat major, etc.

E uimitor cum tineretul român de după primul război mondial a sesizat primejdia, când generația matură se legăna în euforia împlinirii "visului milenar", iar Occidentul, după un foarte scurt "cordon sanitar", găsea numai firească înodarea legăturilor cu Rusia bolșevizată. De aceea lupta tineretului român a fost de un rar dramatism. Șefii săi au fost până la urmă masacrați, dar era târziu: țara fusese deja imunizată contra microbului de peste Nistru.

De aceea, un partid comunist în România nici n'a prea existat, el fiind privit, pe bună dreptate, ca exponent al inamicului potențial. În toată țara abia de existau câteva sute, în strivitoarea lor majoritate evrei și unguri, cari sub această formă își manifestau mai degrabă ura față de noul Stat Român. Aceasta a fost nucleul folosit de ruși pentru înscăunarea lor în țara ocupată; aceasta a fost baza "democratică" a instalării la putere a bandei Gheorgniu-Ceaușescu. De altfel, faptul favoriza perfect tehnica comunistă, care cu oameni întregi nici nu s'ar putea aplica. Primul lucru pe care-l fac bolșevicii când ocupă o țară, sau se gândesc s'o facă, e debarasarea de elite. Oamenii luminați și iubitori de neam îi stânjenesc. De aceea au trebuit să piară miile de ofițeri poloni la Katyn. De aceea a fost asasinat Corneliu Codreanu. De aceea au murit Maniu, Mihalache, Brătienii, miile de profesori, clerici, ofițeri, studenți și toți țărani și muncitorii cari au crâcnit. La fei au procedat în toate țările robite.

Oamenii Kremlinului la București își dau prea bine seama de rușinoasa origină a "puterii" lor, la care au ajuns prin conlucrarea tancurilor rusești cu drojdia autohtonă. De aceea inventează fel de fel de basme despre "acțiunea" lor la 23 August, când singura acțiune le-a fost luarea în primire a mareșalului din mâinile unui rege nevolnic și predarea lui stăpânilor dela Moscova!

Din aceeași nevoie de legitimare, și de strămoși iluștri, și-au anexat ei, fără pic de rușine, toate gloriile neamului nostru, cașicum Kogălniceanu, Cuza, Hasdeu, Bălcescu, Vladimirescu, Mihai, Horia, până și bietul Decebal, etc., n'ar fi avut dorință mai fierbinte decât ocuparea țării de străin și stărpirea propriului lor neam! Pe George Enescu, pe Brâncuși, îi înalță în slăvi, fălindu-se cu ei peste tot, dar uită să menționeze că iluștrii artiști au preferat să moară în exil, de urâtul căpcăunilor ajunși cărmuitori de țară din mila Moscovei.

Cum... "guvernează"? Ca'n anecdotele țigănești! Se grozăvesc, fac pe fudui în streinătate, pentru ca în Crimeea sau Kremlin să-l pupe pe Brejnev pe toate părțile. Sunt teribil de "idependenți", dar au făcut scurtă la mână semnând tot ce le cere Moscova; fac parte din "pactul" dela Varșovia, cea mai sigură garanție de continuare a robirii țării; participă la un "Comecon" care, prin integrarea economică, prefătează pe cea politică. "Liberi" nevoie-mare, dar le e frică chiar să pronunțe numele de Basarabia, de Bucovina, Herța ori Insula Șerpilor (și cum poate fi o țară liberă, când cetățenii ei sunt sclavi?...); Fac mare caz de cultură, dar în 30 de ani de ocupație n'au produs un singur scriitor, poet, un singur artist de talie mondială (și nici n'ar putea, căci și iarba se ofilește sub obroc). Se laudă cu "dragostea poporului", dar n'au avut niciodată curajul să se prezinte în fața unor alegeri libere. Zic că prosperă în fiecare zi, dar toată lumea știe că singura lor prosperare, singurul domeniu în care și-au întrecut cu brio toate normele, depășind toate recordurile stakanoviste, e acela al cimitirelor! Se proclamă șampioni ai românismului, dar milioanele de frați de peste granițele țării n'au nici măcar o școală românească! Se laudă cu "industrializarea", însă calitatea trebuie că-i tare dubie, de vreme ce nimeni nu se bate pe mărfurile silniciei: nici lame de ras, nici ace de cusut n'au ca lumea! De-or fi făcând și ceva mai acătării, apoi desigur că totul merge în Rusia, și încă la "prețul" oferit de ea: adică mai mult gratis! Și cum i-ar putea refuza preterțiile un guvern, a cărui singură bază, unică cheazășie a existenței sale, e la Moscova?... Jevresc toată ziua de bunăstarea adusă de ei unui popor, care în realitate trăește mai rău ca'n vremea hunilor! Au ajuns oamenii să-și ia lumea'n cap, fără să se mai uite îndărăt, unde cu inimă frântă au trebuit să-și părăsească locuri și ființe dragi. Puținii "turiști", pe cari sunt obligați de reciprocitate să-i trimită, au devenit, din lipsă de valută, țigani continentului. I-am văzut pe drumurile Europei, încărcăți cu alimente strânse în luni de privațiuni, oprindu-se la margine de șanț să facă mămăligă: aveau cu ei și tuciul, și sacul cu mălai! I-am văzut trăgând de mână pe trecători, cu mărunțișuri de artizanat, pentru câteva mărci sau franci. I-am văzut dormind prin gări, sau în vreo mașină ofticoasă, iar când dau de vreo casă primitoare, dormind zile la rând și adulmecând cu lăcomie o ciorbă caldă. Așa a ajuns România după 30 de ani de ocupație rusească, ocupație al cărei jubileu au nerușinarea să-l sărbătorească azi, ca "zi a liberării", Leana și Nae Ceaușescu, prea "liberii" reprezentanți ai Moscovei!

Știm că în țară e lume care trăește chiar prea bine: toți membrii "partidului" rusesc, și ai Securității. Există pentru ei -și numai pentru ei- magazine speciale, farmacii cu medicamente din Apusul "decăzut", vile la munte și la mare, al căror lux depășește toată închipuirea hasmelor: avem aici încă o dovadă, dacă mai era nevoie, de nerușinarea comunistă, care pretinde că luptă pentru egalitatea oamenilor! Știut fiind că guvernele sunt părinții națiunii, e clar că România are părinți denaturați, cari mănâncă și petrec pe furis de "copii", în timp ce aceștia fac încă coadă, la 30 de ani dela război, pentru cartofi și oase! Și să nu se mai aducă, drept pricină, războiul (lasă că și, în acest caz, mizeria ar trebui să fie pentru toți, dacă guvernul e cinstit). După primul război, România se refăcuse în 2-3 ani. În 1945, Germania era complet la pământ. Mult mai rău decât țara noastră; astăzi, cu tot teritoriul înjumătățit, cu toate milioanele de refugiați din zonele furate, cu toate miliardele plătite Israelului, Poloniei, Rusiei, etc., este "America Europei". Căci aici omul e liber, fiecare știe de ce muncește și-și stoarce mintea să pună în aplicare orice idee productivă. În România... Dar ce să mai vorbim! La nivel cizmăresc au vrut să ne aducă Țara, la nivel cizmăresc au adus-o în toate domeniile, dela economie la cultură.

Cele de mai sus nu's chiar noutăți pentru "guvernanții" din București. Ei știu mai bine ca oricine cât de "idependenți" sunt, cât de cinștiți și cât le poate pielea; dar cată totuși, în vana iluzie de-a atenua din opoziția exilului, să risipească dezolanta impresie, căciulindu-se pe la toți turiștii, pe care-i prind prin țară, pentru certificate de bună purtare. Aceștia, oameni politicoși, sau ghiftuiți de mititei și țuică, spun acolo câteva vorbe bune, dar acasă mulți sunt apucați de remușcări și arată, cu durere, adevărul. Și-apoi, cu declarații de circumstanță nu se stămpără foamea; și nici cu povești istorice, sau parodii în care, impermeabil la ridicol, Ceaușescu se țuicuiește cu... Mihai Viteazu!

Duelul Neamului nostru cu sbirii ocupantului e din cele mai dramatice. De-o parte experiența unor lungi veacuri vitrege, de alta tot arsenalul de care dispune o Rusie satanizată. Situația pare fără ieșire, parcă și Dumnezeu ne-a părăsit. Țările libere se întrec într'un comerț, în care văd numai banul imediat și nu întărirea dușmanului jurat să le înghită mâine; conștiința le e metodic zilnic măcinată de o tehnică perfect pusă la punct, care știe ce vrea. În actuala situație, când toată nădejdea e la sfințenia Cauzei, țării înlănțuite i-ar putea veni măcar o mângâiere dela fiii ei duși în lume: că'n greaua-i încercare, n'au uitat-o. E drept că unii și-au găsit vocație de libărci, gata să-i sară și ei în cărcă spre a-și umfla huzurul, întrecându-se spre praznicul hidos, stors de iude din canonirea fraților lor. Dar și ceilalți, lipsiți de armele puterii, fără scânteia geniului, fără atomică și fără miliarde, par a vegeta în bună parte. Analizând la rece, temeiurile speranței se reduc la câțiva factori: e vorba de rezistența celor dela vatră, care e sigură, și de unirea celor rămași pe baricadă în exil, mai puțin sigură, plus ajutorul Domnului, când jertfele atâtor martiri ai Crucii, dela Moța și Marin la miile dela Canal, din munți și din ne-nunțatele aiuduri, vor fi reușit să-I stămpere mânia. Factori puțini; nu însă neglijabili...

Să nu uităm că această generație a mai trăit o desnădejde, când, în 1917, țara era redusă la "triunghiul morții", într'o Moldovă prinsă între anarhia din Rusia și trufia Neamului biruitor, fără nicio fereastră spre lumea liberă. Și totuși, în scurtă vreme România și-a scuturat cătușele, mai încorporându-și pe deasupra nu numai Bucovina, Transilvania, Crișana, Banatul și Maramureșul, pentru care intrase în război, dar și Basarabia. Faptul contrazicea orice prevedere omenească. La fel și azi, dreptatea fiind cu noi, ea-și va arăta cu siguranță fața, "când va veni plinirea vremii". Pentru noi, cei din exil, important e ca marele moment să ne găsească în picioare, treji și "cu făcliile aprinse". Vom arăta astfel că, la greu, am știut să rămânem oameni.

Petre Vălimăreanu

CREZUL MEU (Poeme din închisori)

Cred într'unul Dumnezeu
Tatăl Ziditorul,
Dar mai cred și'n neamul meu
Infrățit cu dorul.

Cred într'unul Duhul Sfânt
Martor al zidirii,
Domn în cer, iar, pe pământ,
Candelă iubirii.

Cred în Cel crucificat
Simbol al iertării,
Dar și'n cei ce au jurat
Desrobirea țării.

Cred în ochiul Celui sfânt,
Care ne veghează;
Temnițe și chin văzând,
Tainic lăcrămează.

Cum să nu crezi în haiduci
Cu sprânceana cruntă,
Care prin păduri și lunci
Moartea o înfruntă!

Poți să-i uiți pe-aceia ce
Răbojesc pe flinte
Datorii lăsate de
Frați fără morminte?

Cred în sfinți, dar și'n voinici,
Cred în flori și cremenii,
Că tăcuții mucenici
Cu haiducii's gemeni.

Dar mai cred că într'o zi
Aspru, din țărăni,
Neamul meu se va trezi
Cu securea'n mână.

Și-atunci ierte Cel din cer
Liftele spurcate;
Că prin sânge și prin fier
Ne-om face dreptate.

Cred într'unul Dumnezeu
A tot făcătorul,
Ce-a'mpletit în neamul meu
Sfântul crez cu dorul.

&& "Tribuna României" vorbește de "prietenia româno-iugoslavă". Dacă iugoslavii ar acorda Românilor de pe Valea Timocului niște elementare drepturi omenești, ar scădea cumva această "prietenie"? Credem că dimpotrivă: abia s'ar dovedi că prietenia e prietenie și nu o vorbă așa, la un pahar...

&& Se zice că în România se muncește azi numai 5 zile, ca'n toată lumea civilizată, suprimându-se lucrul de sâmbătă: ca să poată oamenii participa la munca voluntară...

RÂNDURI PROFETICE. Tot ce fac politicienii români în politica externă fac pe carnea, pe sângele și pe răspunderea noastră. E îngrozitor ca faptele și atitudinile lor de astăzi să atragă o mare răspundere pe umerii generației noastre. E cutremurător să ne gândim că noi, tineretul de astăzi, ar fi să fim condamnați a asista la împărțirea sau ciuntirea României Mari, pentru a plăti păcatele unei infame politici externe. Cerem ca Maestratea Voastră să pretindă tuturor celor ce conduc sau manifestă păreri cu privire la politica externă a României să declare că răspund cu capul pentru directivele pe care și le însușesc. Așteptăm deasemenea acelaș gest de mare curaj și de mare cavalerism și din partea Maestății Voastre în ceea ce privește linia regală de politică externă a României. În acest mod, în momentul unei eventuale catastrofe Țara ar cunoaște și cui aparțin răspunderile și natura sancțiunii. Această pretindem dela oamenii politici români, și nu teorii cu care n'avem ce face...

Țara întreagă trebuie să se cutremure, să se înalțe și să înfrunte pe acei cari îi pregătesc moartea. Toți cei ce se găsesc astăzi pe linia destinului și a istoriei naționale au datoria să ceară și să impună scoaterea politicii românești interne și externe de sub influența și comanda masoneriei, comunismului și iudaismului. E singura măsură salvatoare pentru viitorul Neamului românesc.

Apropierea de Rusia e un gest de trădare pe care poporul român îl face față de Dumnezeu și față de ordinea morală a acestei lumi.. Numai cu sânge, cu sânge mult, vom mai putea în viitor să ne răscumpărăm onoarea pierdută în fața acelor pe cari îi trădăm și care ne vor desconsidera. De vor intra trupele rusești pe la noi și vor ieși învingătoare, în numele Diavolului, cine poate să creadă, unde este mintea care să susțină că ele vor pleca dela noi înainte de a ne sataniza, adică bolșeviza?...
Corneliu Zelea Codreanu (1936)

DOINĂ DE JALE (Poeme din închisori)

Toți tâlharii, toți codoșii	Tontorciul dracului.	Geme țara, plânge gloata.
Joacă hora târfei roșii,	Muștele și ploșnițele	Din Ceahlău la Retezatul
Hora temnicerilor	S'au umplut cât coșnițele.	Vin ca râia, ca bubatul,
Pe jalea durerilor,	Din Orhei la Feldioara	Ca o mare de păcate,
Bubele dalacului	Plânge gloata, geme țara.	Peste vetre, peste sate,
Pe ceafa săracului,	Din Boian la Detunata	Din cetate în cetate.

&& Familia Mirca și Ion Cicală anunță nașterea în München, la 16 Septembrie, a fiului lor Paul-Stelian.

&& La 28 Septembrie s'a săvârșit la Paris, în biserica St Julien le Pauvre, cununia d-lui Indrei Rațiu cu dra Ioana Georgescu. Petrecerea nunții a avut loc la "Domaine du Pré", în Chartrettes.

+ În Iulie a murit în Buenos Aires, la 62 de ani, legionarul Ion Petre, născut la Dulgheru, lângă Hârșova.

+ La 31 August s'a stins la Predeal, unde a și fost înmormântată, dna prof. Maria Wyss-Trandafir dela Zürich. Un parastas a fost oficiat la Freiburg.

&& Implinindu-se 30 de ani dela robirea țării, năr. D. Em. Popa a făcut Duminică 1 Septembrie, la Freiburg, pomenirea "victimelor actului dela 23 August", precum și a Românilor căzuți în bombardamentul de a doua zi, 24 August 1944, la Buchenwald.

&& Atențiune! Editura Konfrontation din Zürich anunță traducerea în română a cărții lui Soljenitițin "Arhipelagul Gulag". Apariția ei se prevede la sfârșitul anului. Cei ce doresc s'o aibă o pot cere și prin redacția "Vetrei". Autorul și editura renunțând la orice beneficii bănești, costul cărții ar privi numai operațiunile de editare, ridicându-se la circa 25 franci elvețieni.

&& Societatea Fondul de Ajutor al Românilor din Germania a devenit, la 10 Septembrie, persoană juridică. Noul comitet se va alege în Februarie. Orice contribuție, sub formă de donație sau cotizație, se va expedia la Konto 992699, Bayerische Vereinsbank München, Zweigstelle Richard Strauss Strasse, "für FARG".

&& Conform agenției catolice de știri (KNA), în Germania liberă trăesc azi 27.000 evrei: 5334 în Berlinul liber, 5023 în Frankfurt, "3687 în München, etc.

CRONICA PESIMISTULUI

* NIXON.— Căderea, nu chiar în picioare, a președintelui american a produs în noi senzații și sentimente contrastante. Pe de o parte, motivul destituirii ori demisiei era în sine ridicol într'un Stat în care cele două partide-bază nu au avut niciodată scrupule morale excesive, și "democraticii" au știut să folosească, când a fost nevoie, chiar puterea mafiei (ca să nu mai vorbim de țările comuniste, în care interceptările telefonice sunt o normă). Prăbușirea lui Nixon a însemnat, apoi, o mare victorie a radicalismului, a așa zișilor "liberali", cari în America sunt o ciumă bubonică, și din păcate au molipsit și Europa liberă. Sunt fetele bătrâne ale democrației, mereu nemulțumite, acre, antinaționaliste, antireligioase, rasiste pe dos, adică filoebraice, filonegre; fanatici ai ideologiei, ai abstracțiilor vag socialiste, care duc omenirea de răpă. Nixon a fost persecutat fără milă de aceste forțe, deloc oculte, care nu puteau uita înfrângerea kennedienilor, a "câpetelor de ou" progresiste.

Pe de altă parte, însă, cu toată compătimirea pentru drama omului, aruncat la lada de gunoi a istoriei (ca să folosim și noi o expresie marxist-leninistă, ce se va aplica și mai bine comunismului, când îi va veni timpul), retragerea președintelui american ne-a bucurat. Nixon a fost omul "destinderii" cu orice preț, al înțelegerii atât cu Moscova cât și cu Peching, pe spinarea popoarelor subjugate din est. Politician în sensul rău al cuvântului, nu și-a făcut niciodată o problemă din suferința neamurilor din spatele cortinei de fier ori a "dizidenților" din Rusia. Chiar în timp ce Soljenițin mărturisea mișcările asupra adevăratei situații din Uniunea Sovietică, președintele Statelor Unite se îmbrățișa cu Brejnev, adică tocmai cu călăul numărul unu al Europei de est (și, dacă lucrurile vor continua cum continuă, și al Europei occidentale). E un fapt ce nu trebuie uitat.

Și o învățătură de ordin general se mai poate încă trage. Aceasta: că nicio țară, oricât de mică, nu-și poate încredința destinul unei mari puteri democratice condusă de un spirit quăcher, puritan în chestiunile mărunte și cedăreț pe plan mare, acolo unde e vorba de existența însăși, în libertate și independență, a popoarelor. Americanii l-au repudiat pe Nixon pentru o "găinărie", în fond, dar l-au ridicat pe altare ca salvator al omenirii când le-a dat mână liberă rușilor în răsăritul Europei, adică și în România (se va trezi Ceaușescu din starea de megalomanie dementială în care trăiește de câțiva ani, în convingerea că Statele Unite, cu "prietenul" său Nixon, nu-i vor lăsa pe ruși să ne ocupe țara?).

* PROSTIA DREPTII (ȘI A MILITARILOR).— Nu de astăzi susținem, cu probe aproape zilnice la mână, că, dacă stânga, în special stânga comunistă, e criminală, bestială, dreapta e proastă, ajunge mai totdeauna să-și taie singură craca de sub picioare. S'a întâmplat la noi cu Horia Sima, năstărăul care, la putere fiind, a deslănțuit o rebeliune contra propriului guvern, în care era vicepreședinte de consiliu; și cu mareșalul Antonescu, erou dintre cei mai străluciți ai neamului, dar care, la un moment dat, a luat poziție — și ce poziție! — contra singurei forțe pe care se putea bizui, adică Mișcarea Legionară (sau, ca să fim mai preciși, acea umbră a Mișcării Legionare la care "comandantul" și alți comandanți reduseseră Legiunea după moartea Căpitanului).

Ce s'a întâmplat lunile trecute în Portugalia și în Grecia nu are nevoie de prea multe comentarii. Forțele armate au lăsat puterea, pe care ar fi putut-o administra în sens național, anticomunist, chiar democratic (democrația nu e, în definitiv, numai forma rușinoasă pe care am cunoscut-o noi în România sau pe care o cunosc astăzi câteva țări apusene) pe mâna politicienilor, care cu siguranță au să arunce popoarele respective, din incapacitate, corupție, trădare, în ghiarele comuniștilor și ale Rusiei.

Dreapta mai are și specialitatea de a plăti numai ponoasele dictaturii, fără să știe s'o exercite cu adevărat. Stalin îl respecta doar pe Hitler, fiindcă acesta înstaurase nu o "dictatură de carton", ci învățase bine lecția dela comuniști. Regimurile de dreapta ori militare liberează pe adversari, care nu au scrupule și, la prima ocazie, se ridică împotriva "salvatorilor". Generalii De Spinoza ori Ghizikis sunt încă la putere (dacă până la apariția "Vetrei" nu vor fi fost deja aruncați peste bord); nu-și pot face însă iluzia că,

o dată admiși în guvern comuniștii cu aliații lor socialiști, vor dura multă vreme. În politică, greșelile, dar, mai ales, prostia se plătesc amarnic.

* POPULARITATEA LUI CEAUȘESCU. - Se spune, în mod destul de curent, că regimul dela București, numai prin faptul că a adoptat o anumită poziție antimuscălească (cu vorba mai mult decât cu fapta, ca să fim dreapți), a reușit să obțină o oarecare popularitate. Întâmplarea face ca noi să luăm contact cu multă lume ce vine din țară, din toate categoriile sociale, de toate profesiunile și vârstele. Ei bine, rar ni s'a dat ca cineva să aprobe ori să apere actuala dictatură comunistă, una dintre cele mai opresive, de altfel, din spatele cortinei de fier. Chiar funcționari superiori ai guvernului îl critică pe Ceaușescu, care, de când a început să ia și poze de împărat al Bizanțului (poate, la sugestia domnului, fost camarad, Costică Drăgan, care a descoperit Bizanțul în România după ce a inventat calul și bicicleta), a agravat din toate punctele de vedere situația, mai ales economică, a țării. Singura forță pe care nea Nicu se sprijină e formidabilul aparat de securitate, organizat după modelul Ghepeului sovietic. Aceasta este toată "popularitatea" regimului dela București (și rușii, care se pricep bine într'astea, de pe vremea țărilor, operează tocmai la nivel de securitate pentru răsturnarea lui Ceaușescu).

Vorbeam, mai sus, de tâmpenia dreptei. O documentare în plus vine dela importanța enormă pe care oameni politici, cercuri, ziare de dreapta din Occident i-o atribuie dictatorului roșu din România. Un jurnalist dela București, umblat prin capitalele apusene, era uluit de luarea în serios a lui nea Nicu în anumite cercuri, hotărât de dreapta și naționaliste, din lumea liberă.

* ORIENTUL APROPIAT. - Lucrurile s'au liniștit oarecum la granițele dintre țările arabe și Israel. Dar anecdotele continuă să circule. Se spune că în momentul când Nasser (ori Sadat) părea mai amenințător și periculos, primul ministru dela Tel Aviv, să zicem Golda Meir, ar fi replicat unui bărbat de Stat european că egiptenii au învins într'un singur război, primul și ultimul: cel din opera "Aida" a lui Verdi. Cât îi privește pe evrei, victoria lor fulgerătoare din războiul de șapte zile s'ar fi datorat unei dispoziții a lui Moshe Dayan: soldatul care va ajunge ultimul la canalul de Suez va trebui să le plătească cafeaua militarilor care l-au precedat...

Dragoș Măgureanu

MĂNĂSTIRE de Ion Pilat

Pe zări străvechi ca scoarțe oltenesti,	Și'n mine și'n poiană și pe drum
Țesute'n flori și păsări de-amurgire,	De-odată s'a întins atâta pace
Pe culmi te înălțai, să împlinești	Că Dumnezeu plutea ca un parfum
Logodna cerului cu țara - mănăstire...	De fân cosit, când călăia se desface...
Și valea ca o carte s'a deschis	Și-aș fi crezut că totu-i zugrăvit
Și'ntâia stea citi în ea prea bine,	Și că privesc, copil, o stampă veche,
Și ce-a fost trup de om s'a făcut vis	De nu-mi venea -când șters, când deslușit-
Și ce-a fost dor s'a împăcat cu sine.	Un svon adânc de clopot la ureche.

&& În legătură cu 23 August, ziua căderii României în robie, dl Gh. Șerbănescu a trimis guvernului Australiei, din partea Asociației Românilor din Victoria, o întâmpinare, în care arată adevărata situație din țara ocupată, și nevoile ei vitale: restaurarea autodeterminării, cu tot ce ea comportă ca libertăți și drepturi, liberarea Basarabiei și Bucovinei, scuturarea de Comecon și de așa zisul "pact dela Varșovia", anularea, în ce ne privește, a tratatului de pace dela Paris (1947), unde România era reprezentată de aleșii rușilor și nu de fiii săi. E o absurditate să se lupte pentru drepturile antropofagilor din Africa, ignorându-se în același timp robia popoarelor civilizate din Europa!

&& "Scântea" publică o poză cu "mii de locuitori din orașul Milano demonstrând pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață". În România, în schimb, nu demonstrează nimeni: semn sigur că acolo se trăiește ca în rai...

&& O fotografie din "Tribuna"ăloră arată pe "scriitorii bucureșteni la mormântul lui Eminescu": n'au simțit, de-acolo, nicio mustrare?...

CALENDAR NAȚIONAL

- 1 Iulie 1594: Moare, în castelul Zimmerlehen (Tirol), Petru Schiopul.
1 Iulie 1862: Se naște compozitorul Tudor Flondor.
1 Iulie 1919: Moare Ion Bogdan, n. la 1864.
2 Iulie 1504: Moartea lui Ștefan cel Mare.
2 Iulie 1914: Moare, la abia 36 de ani, Emil Gârleanu.
3 Iulie 1899: Se inaugurează bustul lui Ienăchiță Văcărescu, în grădina Ateneului Român.
4 Iulie 1574: Pisarul "Radu Grămăticul, fiul lui Drăghici din Mănicești, lângă târgul Ruși, pe apa Vedei", termină de copiat o Evanghelie românească, începută la 3 Iunie din însărcinarea lui Petru Cercel, viitorul Domn.
6 Iulie 1844: Se naște, la Colun (Sibiu), Ion Al. Lapedatu. Serie în "Orientul latin", n° 21: "Alianța evreiască nu dispune de armate spre a cuceri cu forța pământul românesc; are însă un regiment de ziaristi, care au întreprins a-i discredita pe Români, ca să-i lipsească de sprijinul Europei; un regiment de ziaristi, care prostituiază presa și o pătează cu minciuni, calomnii, intrigi și injurii". Revista se ocupă și de Românii din Macedonia.
9 Iulie 1909: Moare Grigore Ventura, n. în 1840.
10 Iulie 1848: Moare, la 72 ani, Ion Barac, scriitor.
11 Iulie 1714: Dimitrie Cantemir, membru al Academiei din Berlin.
12 Iulie 1874: Se naște, la Străoanii de Jos (Putna), Ioan Ciocârlan.
12 Iulie 1887: Moare Florian Aron.
13 Iulie 1774: Mitropolit fiind Grigorie, sunt aduse din Bulgaria la București și depuse în Mitropolie moaștele Sfântului Dimitrie Basarabov.
14 Iulie 1611: Radu Șerban anunță din Brașov pe palatinul Thurzo de înfrângerea lui Gabriel Bathory.
16 Iulie 1872: Se naște, la Cornești (Iași), D. Anghel. + la 13 Nov. 1914.
17 Iulie 1882: Moare Pantazi Ghica, n. 1831.
20 Iulie 1810: Se naște August Treboniu Laurian. + 1881.
21 Iulie 1683: Doi trimiși ai lui Șerban Cantacuzino pătrund în Viena, ducând asediilor vești din tabăra turcească.
21 Iulie 1774: Pacea de la Cuciuc-Cainargi.
21 Iulie 1917: Moare Ion Chiru-Nanov, n. 1882.
23 Iulie 1869: Se naște Gh. Adamescu. + 1942.
25 Iulie 1876: Se naște Mihail Codreanu. + 1957.
28 Iulie 1854: Nașterea lui Victor Babeș, la Viena.
31 Iulie 1866: Se naște astronomul N. Coculescu. + 1952.
4 Aug. 1484: Turcii iau Cetatea Albă.
4 Aug. 1844: Moartea lui Dimitrie Sulima, episcop de Chișinău.
11 Aug. 1812: Se naște, în Sătmăr, pictorul Carol Popp de Satmary. + Buc. 1888.
11 Aug. 1884: Se naște Panait Istrati. + 1935.
11 Aug. 1895: Se naște Victor Ion Popa. + 1946.
11 Aug. 1961: Moare Ion Barbu (Dan Barbilian), n. 1895.
13 Aug. 1874: Ion Ghica, membru la Academia Română.
14/26 Aug. 1866: Apare, în "Familia", La Bucovina de Eminescu.
15 Aug. 1870: Apare, în "Convorbiri", Epigonii lui Eminescu.
15/25 Aug. 1644: Vasile Lupu termină zidirea bisericii Sf. Paraschivă din Liov.
15 Aug. 1714: La Constantinopol sunt uciși Constantin Brâncoveanu, feciorii săi Constantin, Ștefan, Radu și Matei și Ienache Văcărescu.
23 Aug. 1884: "Curierul" din Iași publică o "listă de moșiile cumpărate în Moldova de către israeliți de când li s'a conferit înpământenirea" (1878): e îngrozitoare!
16 Aug. 1864: Înființarea primei școli române în Macedonia: la Târnova.
23 Aug. 1917: Cade în luptă, pe dealul Secul, Ecaterina Toderoiu.
23 Aug. 1944: Zi de doliu: sub pretextul unui armistițiu inexistent, țara e predată, de oameni iresponsabili, Rusiei Sovietice.
10 Aug. 1964: Moare Visarion Puiu, fost mitropolit al Bucovinei și al Transnistriei, în exil la Viels Maisons (Franța).
24 Aug. 1849: Se naște, în București, folcloristul G. Dem. Teodorescu. + 1900.
29 Aug. 1872: Se naște Traian Vuia. + la 2 Sept. 1950.

24 Aug.1944: Aliații bombardează lagărul din Buchenwald. Printre miile de morți, câțiva români (legionari): farmacistul Voinea, fost prefect de Vlaşca; avocatul Călin, fost primar al Giurgiului; prof. C. Zaharia, inginer Graur, student Gh. Papanace.

29 Aug.1944: Hordadele bolșevice intră în București.

30 Aug.1698: Apare la Iași, în română și greacă, "Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul", carte dedicată de Dimitrie Cantemir fratelui său Antioh.

1 Sept.1683: Șerban Cantacuzino înalță la Gater-Höltzl (Viena), pe locul taberei oștilor sale, o cruce de stejar cu inscripție latină.

1 Sept.1944: Se sinucide, la intrarea trupelor rusești în țară, Liviu Hebreanu.

1 Sept.1964: Moare George Georgescu.

5 Sept.1850: Se naște dr. Constantin Istrati. + la Paris, 30 Ian.1918.

8 Sept.1926: Moare Vasile Bogrea, n.1881.

8 Sept.1964: Moare Ion Calboreanu, n.1909.

9 Sept.1857: Se naște, la Râmnicu Vâlcea, Agatha Bârsescu.

12 Sept.1612: Cățiva boieri munteni scriu pribeagului Radu Șerban: "Vino în țară cu ajutorul împăratului, că de 13 luni, de când ai părăsit țara, voievodul Radu Mihnea a ucis o seamă de boieri". Aceeași rugămintă i-o fac, peste 3 zile, și căpeteniile oștirii muntene.

14 Sept.1602: Radu Șerban anunță din Târgoviște la Viena că a alungat din țară pe Simion Movilă și cere noi ajutoare. Mai cere pentru sine, ca adăpost, cetatea Veciu, iar pentru frații Buzești: Egers și Boia.

15 Sept.1895: Se inaugurează podul Fetești-Cernavodă.

21 Sept.1603: Rudolf II primește solia lui Radu Șerban, care-i aducea trofeele luate în lupta dela Brașov cu Moise Secușul.

23 Sept.1914: Din cauza războiului, guvernul austriac dispune transportarea moaștelor Sfântului Ioan cel Nou dela Suceava la Viena, unde și ajung la 8 Octombrie și sunt adăpostite în Capela română. La 28 Iulie 1918, ele ajung iarăși la Suceava.

26 Sept.1387: Petru Mușat depune, la Liov, omagiu de vasalitate regelui polon.

29 Sept.1812: Se naște, la Cernauca, Eudoxiu Hurmuzaki. + 1874.

30 Sept.1972: Moare în exil, la Lima, Grigore Cugler Apunache.

13 Sept.1899: Se naște Corneliu Zelea Codreanu.

DOR DE ȚARĂ de Florentin Cațan

Adorm vegheat de cerul românesc,	Peste hotar, departe, n'am ajuns,
Când seara de mătăasă mă'nfășoară	N'am fost la Acapulco sau la Prado
Și'n zorii zilei iarăși mă trezesc	Și nici al Senei oaspe n'am fost uns
Cu-același lacom, dulce dor de țară...	Și nici Veneția n'am colindat-o.

Luceferi strălucind să-ți ia privirea	Dar n'am să mor de dorul depărtării -
Or fi și'n altă zare de senin,	Imi zic trecând sub bolți de dimineață -
Dar, oricât ai umbla nemărginirea,	De florile și cântecele țării,
Nu vei găsi un cântec mai deplin...	Ca să mă satur, nu-mi ajunge-o viață!

&& Citim, în foile regimului de ocupație din România, despre "atitudinea proprie în politica externă adoptată de tovarășul Ceaușescu". N'ar putea "Tribuna României" să ne lămurească: prin ce se deosebește această atitudine de atitudinea Kremlinului?...

&& "Acțiunea Românească" elogiază, la "Țara și Exilul", "contribuția excepțională pe care redacția o aduce în lumea exilului românesc, învățând și îndreptând Românii să scrie corect românește". Abia acum ne explicăm puzderia greșelilor de limbă din foaia domnului Cârjă, de noi în mai multe rânduri semnalate: cu așa dascăl...

&& "Slujim civilizația română", se umflă'n pene Paul Anghel, în "Tribuna" alora. Păi rău o mai slujește, dacă s'a redus la ce se vede...

&& "Scânteia" vorbește de "tovarășul Ali Yata, secretar general al partidului eliberării din Maroc". Păi, au ajuns și-acolo rușii?...

* Neculai Totu, Însemnări de pe front, București 1937.- Dacă predilecția comuniștilor e distrugerea și insultarea bisericilor, nu mai puțin au de suferit și casele particulare. La Boadila del Monte, în galeria mare de tablouri, se pot observa numai anii: 1400, 1550, 1640, etc; restul a fost oribil mutilat. Maica Domnului este profanată îngrozitor. Simțim un miros greu de murdărie și putrefacție crescând mereu. Se văd ușile capelei larg deschise. Mirasul vine de acolo. Pe treptele altarului se vede ceva, parcă ar fi un corp omenesc. Cu groază recunoaștem în mototolul de haine, în sânge închegat, cadavrul unui preot. Are o figură oribilă, roșu-negricios, umflat, ne privește cu ochii sticloși împrejmuiți de sânge. Ne mirăm de ochii aceștia anormal de mari, ne uităm mai de aproape și ne trece fiorul. Pleoapele au fost tăiate. Nările nasului arse și fără-mate, se cunoaște urma prafului de pușcă. Nasul preotului a servit pentru artificioi. Comuniștii i-au umplut nările cu praf și pe urmă le-au dat foc. Ce spectacol sadiu! Măinile au rămas legate la spate.

Mergem abătuți și muți pe o străduța spre marginea satului să luăm aier. Ne sufocăm. Un camarad din escuada noastră ne face semn să venim la el. Sta la ușa unui grajd, mai sunt vreo doi înăuntru. În semi-întuneric deslușim peste câteva clipe corpul unei fete. Are poate vreo 6 ani, gură e larg deschisă, limba spânzura afară... Deși au apărut semne de putrefacție, se disting bine urmele vinete ale mușcăturilor pe față și pe negre pe gât. A fost sugrumată în timpul sau după violare. Un picior este gol, celălalt păstrează cicrapul târât, mânuțele strânse convulsiv în câteva fire de paie, pe care s'a petrecut teribila scenă. Cei doi soldați, înlemniți și ei de groază și durere, se dau la o parte și abia atunci observăm mai în fund o femeie, încă destul de tânără, împușcată. Pete mari de sânge s'au prelins din piept și pânze. Hainele îi sunt într'o neorânduială grozavă, pe semne s'a opus. A fost și ea violată - se văd urme - vie, sau moartă? Probabil sunt fiica și mama. Prin ce chinuri sufletești a trecut biata femeie auzind țipetele copilului, cum i s'o fi sfâșiat inima la horcăitul ieșit din gâtul fraged! Moartea a venit ca o izbăvire peste sufletele și trupurile istovite. Mergem cu pași nesiguri, pe fiecare ne mistuie revolta și o dorință nebună de răzbunare. Ni se pare că nu există chinuri destul de sensibile pentru brutele roșii. Moța spune: "Hai să facem o rugăciune". Niciodată parcă nu am simțit mai mult nevoia de a ne îndrepta sufletul către Dumnezeu. Ne așezăm în genunchi pe câmp. Părintele începe rar, vocea îi tremură din ce în ce, lacrimi îi curg din ochi.

La încartiruirea din Pozuelo, Moța dă să se așeze pe pat. Patul tare. Ridică pătura și cearceaful, dedesubt așezate icoane. Niciodată nu l-am văzut pe Moța mai revoltat. Ne cheamă pe toți. Cina cea de Taină, Maica Domnului, Isus Cristos și alte icoane sfinte... Odaia era rezervată pentru dragoste, milițienilor roșii. Părintele Dumitrescu face o rugăciune. Așezăm icoanele în cui pe pereți și ne rugăm lui Dumnezeu să ferească țara noastră de asemenea zile.

* Dumitru Nimigeanu, Însemnările unui țaran deportat din Bucovina, Paris 1958.- La 12 noaptea a încetat ploaia și în liniștea nopții se auzea hurelul căruțelor care împânziseră satul sub comanda agenților comuniști N.K.V.D.-iști. Cu toții deodată și la aceeași oră au început prada. Auzisem de undeva, ceva mai sus de noi, dinspre șoseaua mare, răcnete, glasuri de femei și de copii, împușcături de arme și lătrat de câini. Dintr'o altă parte a satului se auzeau vaiete puternice, țipete îngrozitoare, din ce în ce mai înăbușite...

La gară erau zeci de căruțe cu bărbați, femei și copii, înconjurați de miliție. Șanțurile erau pline de lăzi goale, cojoace, sumane asvârlite. În vagon se auzeau numai plânsete de femei și copii. Aceasta se petrecea pe data de 13 Iunie 1941. Toată ziua au curs care cu oameni din plasa Herța (județul Dorohoi), din comunele Tereblecea, Oprișeni, Poeni, Stăneștii-de-Jos, Stăneștii-de-Sus și Sănăuții-de-Sus. Ne-am dat seama că mulți dintre noi vor fi despărțiți pentru totdeauna de familiile lor. La unu după miezul nopții, când credeau că am adormit, s'a pornit locomotiva. Dar cine ar fi putut închide ochii? La prima învârtitură a roților pe șini s'a scârnit toată lumea. Femeile și copiii plângeau și răneau în mii și mii de glasuri. Cu plânsete și țipete am ajuns la Adâncata, unde pe peron erau numai miliție și N.K.V.D.-iști. Când s'a luminat de ziuă,

a sosit un tren cu oameni din Vadul-Siret. Acolo se făceau imbarcări mai multe din comunele Vadul-Siret, Volcinești, Băhrinești, Fântâna Albă, Petriceni și altele. La ora 9 a sosit un alt tren cu arestați din Ciudei. Fiecare tren avea și câte 2-3 vagoane numai cu bărbați, care fuseseră despărțiți de familiile lor. La ora 10 a sosit alt tren din Storojineț, având 65 de vagoane. În noaptea de 14 spre 15 Iunie au pornit aceste trenuri din gara Adâncata spre Cernăuți. Iarăși se auzeau bocete ca după mort. Plângeau bieții oameni că nu-și vor mai vedea pă-mântul lor sfânt și nici mormintele părinților. La Cernăuți, la grătiile vagoanelor erau numai copii, care cereau mereu apă. La ora 11 am pornit din Cernăuți. Lumea se uita cu jale la noi, la toți le curgeau lacrimi din ochi. Toată lumea ne făcea semne prietenești cu mâna. "Dumnezeu să vă ajute!", ne-au strigat niște femei. Am mers toată ziua prin Basarabia și n'am văzut altceva decât bărbați și femei uitându-se la noi cu lacrimi în ochi și făcându-ne semne.

La Șmerinca, în Ucraina, am prins din urmă trenul cu deportați din Cernăuți. Peste două ore a sosit cel din Storojineț, apoi a venit și cel cu "singulari" care se compunea din 32 de vagoane. Și din acele trenuri nu se auzeau decât bocete și plânsete, garniturile fiind trase una lângă alta. În vagonul nostru cântau două femei atât de duios, că toată lumea sta și asculta. Erau cântece noi, compuse de ele în timpul mersului nostru spre Siberia. Pe una o chema Ileana Cojocariu. Și în trenul Storojineț erau două femei care cântau cu mult mai frumos decât o cântăreață de meserie. În această gară ni s'a dat pentru prima oară de mâncare: 300 grame pâine și o ciorbă. Un impiegat care ungea roțile la vagoane, Român de origină, ne-a spus în șoaptă: "Nu plângeți, oameni buni, că o să scăpați cât de curând, peste 2-3 zile vine războiul!"

În drum spre Kiev, am stat tot timpul la grătiile vagonului. Propaganda comunistă dela noi din Bucovina, afișată pe toate gardurile cu litere de-o șchioapă, spunea că în Rusia lumea trăește bine, dar prin sate nu se vedea nici gard, nici poartă, ci numai case dărâmate. La Kiev am găsit trenul cu deportații din Chișinău, apoi au sosit cele cu deportații din Storojineț, Cernăuți și Cetatea Albă. Într-o gară mică, trenul s'a oprit și am văzut cum au tras un car cu boi lângă vagon, din care doi milițieni au scos un mort. Era un băiat de vreo 16 ani, al unei femei din Stănești-de-Sus, singurul copil la părinți. În 1942 i-au murit și părinții. La ieșirea din Aktiubinsk, în Siberia, am văzut prin gări oameni, femei și copii îngrămădiți pe jos. Erau Români din partea de sud a Basarabiei, din Cetatea Albă și Ismail, în așteptarea carelor dela colhozuri.

La 26 Iunie 1941 am ajuns la Kandagaci. Auzind că suntem Români, un impiegat care ungea roțile la vagoane ne-a spus: "Și eu îs Moldovan de lângă Odesa. Sunt venit aici de mic copil cu părinții, am avut pământ destul, cinci perechi de cai, boi, vaci, turme de oi". Acum mai avea doar un măgar și o capră. Bietul om își cerea iertare că nu are să ne dea ceva de mâncare, căci auzea copiii plângând de foame în vagoane. Avea opt copii și trăiau cu cartelă.

Bordeiul nostru avea trei geamuri mici cam de trei palme și o ușă din trei scânduri, printre care puteai băga degetele. Ca mobilă aveam o singură scândură pusă pe două pietre, care țineau loc de scaune. Gândindu-mă la ce-am fost și unde am ajuns, deodată mi s'a frânt inima și am început să-mi plâng amarul. M'am așezat pe scândura din bordei și am plâns ca un copil, fără să mă pot opri. Am căzut în genunchi și m'am rugat lui Dumnezeu Sfântul să mă ierte, dacă voi fi fost atât de păcătos. Mă gândeam că am muncit o viață întreagă cu sudoarea frunții, pentru a-mi face o gospodărie, și acum sunt îngropat de viu într'un bordei, la mii de kilometri de țară.

În fabrică am găsit și un Român, Ion Opaiț, Bucovinean din Cires (Storojineț). Era într'un hal remaipomenit de zdrențaros. Avea numai o bucatică de haină, așa încât i se vedea aproape toată burta; la fel și pantalonii, fără cămașă și ismene, și cu capul gol. Acasă avusese 4 cai și 6-8 perechi de boi, făcuse armata călăraș cu schimbul, caporal la Regimentul 7 Călărași - "și acum sunt nebun, sunt omul nimănui, fără cămașă pe mine" - îmi spunea Ion, cu lacrimi în ochii mari și duși în fundul capului. Fusesse deportat cu alți 4 frați, o soră și mamăsa; mai rămăsese el și sora lui, care e sărită din minți și vorbește aiurea.

În beciul în care ne-am mutat, locuind claie peste grămadă, într'un aier stricat, erau și două Românce din Herța. Fuseseră deportate cu mamă, tată, frați și surori în oblastul Sverdlovsk, la lucru în pădure. Toți ai lor muriseră de frig și foame; ele scăpaseră, pentru că lucrau la infirmeria lagărelor.

* Dumitru Bacu, "Pitești", Madrid 1963.- Cei în "poziție de demascare" nu aveau dreptul să mănânce ca toată lumea. Erau obligați să mănânce "porcește", adică servindu-se numai de gură. Trebuiau să se așeze în genunchi, cu mâinile la spate, sau direct pe brânci. Din poziția aceasta trebuiau să consume cu gura, sorbind, lichidul fierbinte, din gamela pusă în fața lor. Rezultatul era că studentul se alegea cu buzele arse, după ce, rezistând cât putea, era bătut ca un hoț de cai. "Bandiții" nu aveau voie să spele gamela: curățatul se făcea cu limba.. După terminarea "micului dejun", cei în demascare treceau "în poziție". Studentul era obligat să stea pe marginea patului sau priciului, cu picioarele întinse, cu mâinile aduse deasupra genunchilor, cu capul ridicat și privind mereu înainte, fără dreptul de a mișca în nicio parte.

"Banditul" nu avea voie să mănânce pâinea cu ajutorul mâinilor. Ea i se arunca în față, și din poziția de îngenunchiat era forțat să mănânce numai ajutându-se de gură. Cea mai mică firimitură trebuia culeasă de pe podea cu limba sau cu buzele.. După 13 ore de chin, dormitul nu se permitea decât după un anumit sistem. Intins pe spate, cu fața în sus, cu corpul întins drept, cu mâinile deasupra păturii care nu acoperea corpul decât până pe piept, studentul nu avea voie să facă nicio mișcare ce ar fi putut să-i dea o poziție de somn mai comodă. La picioarele lui, cu un ciomag în mână, păzea plantonul.. După o singură lovitură, somnul nu mai revenea. Orele se scurgeau cu pas de melc; studenții încercau să nu adoarmă, de teamă să nu se răsucescă în somn. Când totuși se întâmpla să adoarmă, somnul nu era un somn normal, ci un fel de leșin rezultat dintr-o extenuare totală...

Studentul M.M. dela Litere, după ce a fost bătut până când corpul a devenit aproape insensibil la lovituri, a fost obligat într-o zi să se culce în mijlocul camerei. Peste el au fost obligați să se așeze unul peste altul 17 studenți. Sub presiunea acestei greutăți, mușchii abdomenului au cedat și tot ceea ce îi era interzis să facă la closet a făcut în celulă. Ceea ce a urmat întră de-a dreptul în domeniul nebuniei. Prețetând că a murdărit camera și că nu se permite spălatul rufelor în timp neprogramat, sârmanul a fost obligat să-și curețe indispensabilii în gură. Refuzul lui a infuriat pe șef. Degetele i-au fost strivite între lemne, a fost călcat în picioare, a leșinat, a fost readus la cunoștință cu găleata de apă rece, apă ce i se refuzase pentru curățenie. A fost isbit cu capul de podea, de perete, târît prin cameră de picioare, a început să-i curgă sângele din gură și în cele din urmă nu a mai putut să se opună. În fața unei asemenea dureri nu există erou.

Studentul A.O. dela Teologie a fost obligat să-și facă nevoile în gamelă, apoi să primească mâncarea în ea fără să i se permită înainte să o spele. Ce a putut să îndure până ce rezistența și scârba să fie înfrântă în el, e greu de descris. În cele din urmă a trebuit să cedeze și să accepte să mănânce...

Studentul dela Teologie din Timișoara N.V., după ce a încercat să-și taie vinele și nu a reușit, s'a aruncat cu capul în ciubărul cu mâncare, sperând să moară ars de mâncarea fierbinte. Nu a reușit și aceasta l-a costat enorm de mult. Plămânii i-au fost dislocați în bătae. Studentul Costache Opreșan, care a murit în 1957 în închisoare de pe urma tuberculozei contractate la Pitești, a fost schingiuit în camera patru spital. Pe peretele camerei se mai puteau vedea în 1952 urmele sângelui cu care a stropit în jur. Multă vreme după demascări, în închisoarea Gherla, mergând într-o zi la baie cu un întreg grup de deținuți, am remarcat pe trupul unui tânăr niște urme ciudate. Păreau un fel de brazde verticale trase dealungul spatelui. Cicatricele formate erau roșii și hidoase. Am întrebat pe un student de cauza acestei deformări: "Este studentul dela medicină din Cluj, Pop Cornel. Semnele pe care le vezi sunt urmele dela demascări".

La Canal, doctorul Simionescu era noapte de noapte chinuit în barața studenților "reeducați", zi de zi în brigada lor specială supus la eforturi dincolo de puterile lui, cu trupul secătuit în bătae, cu coastele rupte. Vârsta i-ar fi permis să fie părintele cricăruia dintre studenții ce-l torturau. Într-o zi a scris acasă, silit de cei cari-l chinuiau, să i se aducă un pachet. Vizitat de soție, a trebuit să mintă că o duce bine. De la vorbitor a fost condus direct în baraca studenților și obligat să se vâre sub masă, în timp ce studenții se înfruptau din ceea ce cu chinuri și privațiuni reușise să-i aducă soția. În loc de mâncare, primea supliciu și batjocură. Supliciuul a durat destul de mult. Hotărît să-și curme firul vieții, n'a atentat cu mâna-i proprie la ceea ce-i

fusese dat de Dumnezeu. A vrut să moară de mâna călăilor. În plină zi pe șantier, așa istovit de nesomn și bătăe, de muncă și umilințe nemăsurate, s'a încumetat spre linia de paznici. Abia mai putea merge. Când a atins linia considerată ca primejdioasă, un securist a descărcat pistolul automat, fără nicio somație. A fost îngropat în cimitirul dela Năvodari, printre alți colegi de osândă, răpuși de gloanțe, de foame și chinuri: fără cruce, fără slujbă, fără lumânare, așa cum e obiceiul la comuniști; iar cel ce-a tras a primit bani, concediu și avansare!

La Gherla, căpitanul Magirescu, întors fără un picior de pe frontul rusesc, a fost bătut cu cozi de mătură peste cicatricea jumătății de picior. Cei în demascare erau siliți să-și facă necesitățile în gamelele în care primeau ciorba și apoi obligați prin bătaie să mănânce din propriile excremente. Nu po-
menesc nune din respect pentru suferința lor. Țăranul Ball din Hunedoara a fost ținut nopți întregi atârnat de subțiori, cu o ranită plină cu pietre pe spate, cu picioarele la abia două degete de pardosea ca să nu poată să se sprijine. Și pentru că se părea povara a fi cam mică, chinuitorii i se agățau de spate. Și de-ar fi singurul caz!... Aici au fost obligați să se târască pe coate cu corpul întins perfect, fără să se folosească de genunchi, pe sub patul de lemn, dela un cap la celălalt, așteptați la fiecare cu ciomege de cei din "comitet".. Apoi dintr-o dată li se ordona să se ridice drepti în picioare, trecând cu capul printre scânduri, dărâmând totul, pentru ca apoi să li se ordone cu ciomagul "refacerea patului" într-o jumătate de minut. Profitând de vizita unui inspector, un muncitor macedonean a încercat să-i raporteze ce se întâmplă. Inspectorul s'a arătat "surprins" și a promis anchetă. Anchetă nu s'a făcut, iar măsurile le-a luat Țurcanu, șeful bandei: au constatat în smulgerea unghiilor dela picioare, cu cleștele. Când l-am întâlnit în 1954, se hrănea cu cartofi, având ficatul distrus pentru totdeauna.

* Ion Cârjă, Intoarcerea din infern, Madrid 1969 și New York 1972.--

Presiunea fiziologică mă neliniștea într-o zi în asemenea grad încât broboane dese de transpirație îmi năpădiseră fruntea și simțeam dealungul șirii spinării cum curgea apa din mine. Mă gândeam la binefacerea celulelor obișnuite, unde aveam tineta la îndemână oricând. De unde condamnaserăm maniera insalubră și degradantă de a obliga oamenii să stea, ziua și noaptea, cu excrementele sub nas, acum mă gândeam la neprețuitele avantaje ale acestui sistem. Acum, când paznicul își mai lua privirile de pe mine, reușeam să-mi trec cu căușul palmei ceea ce nu mai puteam să țin, în buzunarul pantalonilor... Toată ziua eram ținută în picioare lângă pat.. Mă doborâșe somnul, îmi veneau amețeli de foame.

Un fost student din Târgoviște, Puiu Chiyulescu, care fusese prizonier în Rusia, a fost pus să vorbească despre realizările din acea țară, pe care el a văzuse numai prin sârmele ghimpate. Odată a avut nefericita inspirație de a spune unui așa socotit de el prieten că tot ce vorbește e minciună, căci a văzut civili din Rusia cum veneau pe lângă gard și le cereau acestor nenorociți o bucată de pâine sau o haină veche, fiind aproape desbrăcați; că unde lucrau, la tăieri de păduri, oamenii din satele colhoznice veneau seara în căru ca să culeagă aschiile.. Pentru că a spus acestea, două zile și două nopți a fost bătut fără încetare, apoi legat de capătul unui pat și pus să latre în continuu. Nu mai avea niciun dinte în gură.

Când, în Octombrie 1959, am intrat în Cazinca, la Jilava, pereții erau încă umezi. Celulele erau barbe, fără nicio fereastră care să comunice cu exteriorul. Aerisirea se făcea pe deasupra ușii.. A fost o iarnă grea. În primăvară, arătam ca niște schelete ambulante. Fețele ne erau ca de ceară, prin cartilagiul pavilionelor urechilor se vedea ca printr-o coală galbenă de hârtie. Pătrașcu zăcea ziua-noaptea în pat și era ajutat să se întoarcă sau să se ridice pentru necesități de către camarazii de celulă. Moartea a apărut printre noi în Septembrie 1959. Intr-o noapte am aflat că a murit avocatul Vică Negulescu. S'a stins încet, aproape imperceptibil. Suferințele lui durau de atâta timp, fără să fi fost consultat de vreun medic. În primăvară (1960), s'a stins și Costache Oprișan. Chipul lui mort părea al unui mucenic. Linii blânde și delicate i se așternuseră pe față. Al treilea, Aligo Popescu, a murit tot de tuberculoză generalizată. Se văita cu voce tare și gemetele lui ne înfiorau. Să auzi un om care cere ajutor și să nu poți face nimic, e îngrozitor. Murise de dimineață, după ce toată noaptea se sbătuse cu gura clăbucită de sânge...

Faptul de a trebui să utilizezi ciubărul pentru trebuințele intime, în vâzul public, a fost primul șoc. Nu s'a permis niciun fel de material pentru tamponarea ulterioară. Până la urmă bieții oameni au recurs la un expedient, pe cât de nehygienic, pe atât de scârbos. Oricâte persoane erau într'o celulă, se dădea o singură cană de băut apă. Cu această cană, oamenii au început să se servească și pentru suplînirea lipsei de hârtie igienică; ținută cu mâna liberă, era apropiată în timpul întrebuintării și apoi introdusă din nou în puțină ca să fie folosită de următorul...

La Aiud, un piteștean dintre aceia cari au făcut mărturisirile sub imperiul groazei și al bătailor, trăia un straniu complex de penitență autoimpusă. După câțva timp, în care manifesta crize mistice foarte intense, a apărut cea mai neimaginabilă manifestare a alienației. Era înspre ora 4 după masă, când trebuia să se scoată hărdăul să se deserte. Tineta era aproape plină de excremente și urină. Dela circa doi metri, el s'a așvârlit cu capul în jos în hărdău, în care s'a înfundat până la umeri, a întârziat câțva timp cu capul acolo până ce, din lipsă de aier, s'a retras încet, cu gura și părul năclăit. "Sunt mai curat la față acum decât mi-e sufletul", spuse el după ce reveni la aier...

Ochii îmi căzură pe un personaj care mi-a dat instantaneu senzația unui coșmar. Un om ca de 50 de ani, cu un nas lung, puternic coroiat, ca un fel de cioc, o figură galbenă ca o efigie recent desgropată din pământ peste care deabia ai răsturnat acid să descoperi arama. Era îmbrăcat în niște zdrențe multicolore, peste umeri un pardesiu extrem de vechi, ferfeniță. Aproape imobil în fizionomie, nu se uita decât înainte și nu manifesta niciun interes față de alții. L-am recunoscut din prima clipă, nu era altul decât vărul mamei mele, profesorul Sebastian Mocanu. De sora lui și de numeroșii săi nepoți, precum și de părinți, nu mai avea nicio știre din primăvara anului 1948, când fusese arestat. Eu apucasem să-i văd pe toți, afară de părinți, chiar în vara anului 1959, înainte de a fi arestat; nici ei nu mai știau nimic de el. Mi-a făcut loc, îngheșuindu-se într'un colț al mașinii, dar nu mi-a acordat nici cel puțin o privire. Recunoscându-mă apoi, ochii îi erau plini de lacrimi și bărbia îi tremura. Ajunși la Aiud, i-am spus fără menajamente că tatăl lui murise deportat pe Bărăgan, că mama îi era grav bolnavă, câțiva membri din familie muriseră, alții arestați. A deschis de câteva ori gura să mă întrebe ceva, se hâlbăia uluit de ce-auzea. Și-a sumes pantalonii să-mi arate pătăcările: erau tumefiate ca doi butuci, pielea strălucea ca o coajă subțire gata să crape. Umflătura trecuse dela mijloc în sus. Omul avea în picioare niște pantofi crăpați, acomodați ca să-i încapă picioarele inflamate. Am făcut iarna singur într'o celulă la Zarça, fără foc, fiind și bolnav - mi-a spus el. Colonelul i-a ordonat să coboare. Omul abia își târa picioarele. Reumatismul se generalizase, dând complicații la inimă și rinichi. Târând un sac după el, clătinându-se ca un paralițic, Mocanu a intrat într'un gărlci de beci, care servea de trecere spre izolare.

În celulă am dat peste plutonierul Alexa. Era întins pe pat, cu izmene cazone lungi și extrem de murdare, strâns într'o tunică militară de bumbac, decolorată și destrănată ca vai de ea, aceeași pe care o avea cu doi ani în urmă, când l-am întâlnit în beciurile Securității dela Cluj. Ca o mumie - pielea ca foile de aramă, gâtul subțire ca de copil - l-am recunoscut numai după ochii mari. Atât era de slab, încât nu mai putea nici să plângă. De două sute de ori mă duc pe zi la tinetă, îmi șopti el; noaptea de încă o sută de ori cel puțin! Îmbrăcămîntea de pe el și patul emană un miros greu de urină. Calvarul era mare pentru el, ca și pentru ceilalți, cari trebuiau să suporte această miasmă. De trei zile a început să iasă sânge din mine, mi-a mai spus el; sanitarii știu... Oare, mai am mult până să mor? mă întrebă el cu ochii mari, speriați.

Scoși la "plimbare", deținuții veneau sptijinindu-se unul de altul. Erau atât de slăbiți și de transfigurați, încât se asemanau unor stafii. Pe corpurile descarnate hainele atârnavu jalnic. Ceea ce văzusem prin reviste, în fotografiile cu atrocități dela Auschwitz și Dachau, pălea pe lângă aceste creaturi secătuite de viață și desfigurate, fără chip omenesc. Sutele de tuberculoși, câți mai puteau ieși la soare, se așezau cu spatele la pereții țarcurilor și-și ridicau fețele către soare, avizi de căldură, de lumină, de viață. Albi, palizi, gălbejiți, ca frunza de tutun, fiecare avea executați peste 13 ani de închisoare, fiecare mângâiasse câte un ideal. Acum, în sufletele lor era numai cenușe...

* Nicolae Dima, Amintiri din închisoare, Hamilton 1974.- La Jilava, ne-au vârit la Șerpărie. O boltă de beton, nu avea lumină și, veniți de afară, cu greu am început să distingem niște umbre ce se ridicau de pe paie. Oameni îmbrăcați în zdrențe, parcă veneau din altă lume. Inchiși de 6-7 ani, ar fi trebuit să se libereze în urma grațierilor, dar securitatea le schimbaseră încadrarea penală, trecându-i la crime contra clasei muncitoare. Văzându-ne, nu le venea să creadă că tineri sub 20 de ani au intrat recent în închisoare.

M'a cutremurat silueta masivă a celularului dela Aiud, unde zăceau peste 1000 de deținuți, majoritatea legionari. Părea un cavou imens, unde printre gratii pâlăiau lumini. Nu se vedea nicio urmă de viață, condamnații păreau nu oameni, ci niște spirite din altă lume. Unii erau închiși de pe vremea lui Antonescu. Erau galbeni, slăbiți peste măsură, degradați biologic, dar încă senini. Erau considerați cei mai mari dușmani ai regimului comunist. Totdeauna ne încurajau... Erau căliți și tari. Din ce rezervă or fi rezistat acești oameni?...

În fabrică era un mare grup de dobrogeni din lotul Bahadag. Cei cu condamnări peste 15 ani au fost într-o noapte legați în lanțuri și duși, vreo 60-80, într-o direcție necunoscută. Cum s'a aflat mai târziu, toți au fost împușcați noaptea într-o pădure lângă Lugoj.

În seara de 24 Ianuarie, am cântat Hora Unirii și Deșteaptă-te Române. Ușa s'a deschis de perete și ne-am trezit cu garda în cameră. Am fost aproape târșiți în curte, izolați în lanțuri într-o celulă din beci.. În seara de Paști, undeva în oraș s'a auzit un clopot. Cineva a strigat: Fraților, Cristos a înviat! Adevărat a înviat! am răspuns cu toții. Am cântat, am povestit, am plâns și ne-am adus aminte de familie. Tetea ne-a povestit ce s'a întâmplat la mină la Baia Sprie în 1956, tot la Paști. Se pregătea o Înviere ca'n basme și, pentru a-i împiedica, comandantul Szabo Zoltan a izolat pe cei 14 preoți, iar părintele Gheorghe a fost împușcat când mătura lângă zona interzisă. Atunci 750 de deținuți au declarat greva foamei și a muncii. Atunci a fost adusă o căruță cu 500 de perechi de lanțuri grele. Deținuții și-au bătut singuri lanțurile, spre a se proteja de brutalitatea gardienilor, care mai loveau cu ciocanele și în case. Au fost coheriți într'un abataj căptușit cu sârmă ghimpată, ca să nu se poată sprijini de pereți. Aci erau și cei 14 preoți. Singura lumină era cea a torțelor și a felinarelor de miner. Cineva a desenat cu fum pe perete o Înviere: în lumina tremurândă a torțelor, Isus părea că învie și se ridică la ceruri. A fost cea mai impresionantă slujbă ce se poate imagina: 14 preoți la un loc și un cor de 500 de deținuți ce se mișcau în zornăitul lanțurilor...

Nea Văndor, țaran transilvănean, rămăsese cu un picior paralizat din bătăile reeducării dela Pitești. Ne povestea: Am fost bătut de zeci de ori până la leșin și silit să mănânc kilograme întregi de fecale. O săptămână m'au ținut fără vas de murdărie în celulă și mă băteau de moarte să-mi mănânc propriile fecale. Ofițerul politic venea să mă vadă zilnic, dar se făcea că nu vede și nu știe...

Comunismul nu e o întâmplare în România, ne spunea Victor Dimitriu, avocat. El este o operă clasică de distrugere premeditată. Metodele au fost aduse dela Moscova, parte produse în țară și adaptate. Scopul: supunerea caribă, animalică, a tuturor și exterminarea celor ce se opun noii orânduiri, degradantă și abjectă, străină demnității umane. Toată crema țării a fost contra comunismului. S'au opus intelectualii conștienți, cei mai buni țărani și muncitori, marea masă a ofițerilor și mai ales tineretul și studenții. Pentru comuniști lucraseră hoții, pungașii, derbedeii, puturoșii satelor, șmecherii orașelor, tâlharii, dezertorii, trădătorii și criminalii. Ajutați de armata sovietică și ignoranța occidentală, acum erau stăpânii României și ai multor alte țări.

* Enrico M. Pergami, Independența ca iluzie, în "Borghese", Milano, 8 Sept. '74.-

În 30 de ani, de când, la 23 August 1944, a fost arestat Antonescu, în România niciuna din gravele probleme n'a fost rezolvată. Faimoasa reformă agrară n'a adus bunăstarea. România lăncezește încă într-o vastă mlaștină de mizerie; populația continuă să-și stămpere foamea cu pătlăgele roșii, pe când petrolul, care țâșnește generos dintr'un pământ bogat, continuă să ia calea Rusiei. Va servi probabil de carburant pentru acele tancuri ce staționează la granițele românești, jucând etern pe echivocul "protecției" contra imperialismului la pândă... De 23 August, toate aparatele televizive transmit defilarea armatei. E o scurtă iluzie de independență.. Ceaușescu nu posedă speciale daruri harismatice. Primii

cari o admit, în șoaptă, sunt înșiși românii. El încarna speranța unei Români libere de lanțurile rusești, și profita de aceste aspirații spre a-și întări poziția personală, dar primele decepții, justificate de altfel, apar deja. Intern, sistemul e de-o rigiditate sufocantă. Controale nemiloase, perchiziții permanente, miliția e stăpână și abuzează de enormele-i puteri. Mai sunt apoi groaznicile condiții economice și de lucru. În România se lucrează și sâmbăta; leafa medie a unui muncitor e de 1500 lei! O pereche de ghete, dar foarte urâte, costă 2-300 lei. Un automobil Dacia, 50.000 lei! Acesta e prezentul României, țara cea mai bogată din Europa răsăriteană, dotată din abundență cu materii prime.

În stațiile balneare dela Mare hrana e abundentă, dar foarte rea; comoditățile scădente, atelierele mecanice și pompele de benzină se numără pe degete. Plăjile sunt frumoase, dar fără umbrele și șez-longuri. Nu toate cafenelele sunt curate; pe balconul celei mai importante din Constanța, stil *Belle époque*, am zărit trei gândaci, foarte mici: evident, înfometați și ei... Turiștii au adus cu ei ciorapi de nylon, flanele decoltate, sandale cu toc înalt, rufărie intimă de nylon și mătase... Dar uneori, ba chiar ades, se întâmplă că tânăra româncă aspiră nu la o pereche de ciorapi ori sandale, ci la un pic de companie sinceră, voioasă, liberă, ca să-și deschidă inima, să-și urle propria nefericire...

* Agenții lui Ceaușescu duc în America o susținută acțiune de infiltrare în bisericile și societățile române, reușind la un moment dat să impună chiar la conducerea ziarului "America" un om de-al lor, pe dl George Roman (care paralel mai scoate și un buletin personal, zis "al comitetului român-american", devenit un fel de monitor al lui Horia Sima, unde colaborează permanent). Președintele John W. Popescu a reacționat energic, îndepărtând pe ronegat dela gazetă și pe oamenii lui din Comitet. Iată câteva explicații, de o rară claritate și mult patriotism, publicate în "America" din 15 August:

"Este cu putință ca acest ziar să laude chiar în același număr prin două articole pe șeful guvernului comunist din România, cum s'a întâmplat fără știrea mea? Eu voi lauda pe președintele guvernului comunist român când acel guvern va respecta dreptul de reunire al familiilor. Eu îl voi lauda când guvernul își va fi îndeplinit obligațiile de a permite alegeri libere. Eu îl voi lauda când guvernul său va protesta împotriva Rusiei pentru amputarea pământului românesc prin furtul Basarabiei și al Bucovinei. Eu îl voi lauda când guvernul său va respecta cel puțin ceea ce e scris în Constituția actuală a României (făcută de însuși guvernul român); anume, când guvernul nu va mai porunci în biserici și când va reda libertatea Bisericii Catolice Române martirizate, scoasă din lege de acest guvern în 1948. Dar până când măcar aceste patru îndatoriri față de poporul român nu se vor fi îndeplinit, noi nu avem dreptul să supralăudăm pe șeful acestui guvern..."

E cu putință să ignorăm hotărârile Convențiilor noastre, punând botniță ziarului America (așa cum s'a făcut înainte de a fi demis eu pe fostul redactor)? E cu putință să interzicem ziarului America să critice faptul că tată și mamă trebuie să lăcrimeze și să suspine după copiii lor, că copiii plâng după părinții lor, pentru că guvernul român le pune ilegal piedică să se reunească? E cu putință ca acest ziar să nu critice faptul că același guvern își calcă obligațiile luate să permită alegeri libere? E cu putință să astupăm gura ziarului America să nu se mai valere că guvernul dela București, în loc să protesteze, a recunoscut furtul rusesc al Basarabiei și Bucovinei? E cu putință să oprim acest ziar să ceară ceea ce e scris negru pe alb în Constituția de azi a României (cea făcută de ei, comunistii), adică libertate pentru Biserici? Ori, poate, noi trebuie să stăm muți când, în vreme ce guvernul din țară batjocorește oficial credința în Dumnezeu, preoților nu le permite nici măcar să răspundă acestei campanii de batjocură, pentru că până și predicile lor sunt cenzurate? E cu putință ca ziarul America să disprețuiască durerea atâtor membri catolici și membre catolice ai Uniunii și Ligii, pricinuită de actul revoltător și anti-constituțional prin care Biserica lor din țară a fost scoasă din lege, iar episcopii acestei Biserici - toți Episcopii - au fost arestați și au fost scoși din închisoare numai după ce au murit și după ce au fost batjocoriți și torturați?

E cu putință ca aici, în țară liberă, ziarul America să fie pus în chingi, să nu i se permită să critice ceea ce e nedrept și anticonstituțional în România, în vreme ce ziarele din țară tună și fulgeră aproape în fiecare zi împo-

triva Statelor Unite? De ce ziarele din țară, dirijate de guvern, să ne poată critica și când nu au nicio dreptate, iar ziarul America să nu aibă dreptul să critice cele nedrepte? Suntem noi oameni liberi, ori robi cari să nu mai poată îndrăsni să deschidă gura împotriva fărădelegilor pomenite?...

Az'noapte Isus (poezii din închisori)

Az'noapte mi-a intrat în celulă Isus.
O, ce trist, ce înalt era Crist!
Luna venea după El, din Apus
și-L făcea mai înalt și mai trist.

A stat lângă mine pe rogojină.
- Pune-mi pe răni mâna ta!
Pe glezne avea urme de răni și rugină,
parcă purtase lanțuri, cândva...

Măinile Lui păreau crini pe morminte,
ochii adânci ca niște păduri.
Luna-L bătea cu argint pe vestminte,
argintându-L pe mâini vechi spărturi.

Oftând și-a întins truditele oase
pe rogojina mea cu li bărci.
Prin somn lumină, dar zăbrelele groase
lungeau pe zăpada Lui vârgi.

M'am ridicat de sub pătura sură:
- Doamne, de unde vii? Din ce veac?
Isus a dus lin un deget la gură,
făcându-mi semn ca să tac.

Părea celula munte, părea căpățână
și mișunau păduchi și guzgani;
Simțeam cum îmi cade tâmpla pe mână
și-am adormit o mie de ani...

Când m'am trezit din grozava genună,
miroseau paiele a trandafiri.
Eram singur în celulă, și era lună,
și Isus nu era nicăiri...

- Unde ești, Doamne? am urlat la zăbrele.
...Din lună venea fum de cățui.
M'am pipăit - și pe mâinile mele
am găsit urmele cuielor Lui.

*** Cu filosofiiile ce debitează zilnic, în chilometrice discursuri (făcute de alții), Ceaușescu își depășește regulat propria-i normă a enormităților. Astfel, de curând, renegatul ce reprezintă brațul rusesc în neagra operă de genocid a propriului său neam, are tupeul să vorbească de.. omenie! "Trebuie să acționăm - ordonă el - pentru desvoltarea umanismului socialist; să facem din zicala românească "a fi om de omenie" o zicală nouă: "a fi comunist de omenie"! În regimul în care toate noțiunile se înțeleg pe dos, unde sclavia se cheamă libertate iar subjugarea independență, e numai normal ca și îngrozitoarele asasinate dela Canal, Pitești, Aiud, Gherla și alte Jilave să fie, pentru "conștiința socialistă" a executanților moscoviți, fapte "de omenie". Inșă, cum bine precizează Ceaușescu însuși, numai pentru comuniști. Altfel, neamul nostru se mulțumește cu vechea-i omenie românească, plămădită veacuri dearându-l, cu mult înaintea de apariția noilor pedagogi, adepți ai monstruoșităților marxiste. Cine vrea să se documenteze asupra "omeniei comuniste", să citească paginile 9-16 din acest număr,

*** Dl Gh. Șerbănescu, unul din rarii români recent fugiți din țară, cari n'au uitat de ce-au plecat de-acasă, - a trimis de 23 August vreo 2000 de manifeste studenților din Melbourne, românilor din Australia, parlamentarilor, stațiilor de radio, șefilor de partide și ziarelor. Apoi s'a instalat pe treptele Parlamentului cu două placarde "Libertate României" și "23 August 1944, ziua celei mai mari umilințe" și cu un tricolor mare îndoliat, ținut aplecat ca la înmormântare; acolo a rămas, într'un protest mut, până seara, în timp ce un copil de 7 ani, Ion Plăcintar, de curând scos la libertate prin greva foamei făcută de tatăl său, împărțea trecătorilor manifeste. Deputați, senatori, miniștri, au înfierat rapacitatea Sovietelor, manifestându-și durerea pentru trista soartă a României.

*** Asociația Românilor din Australia a adresat, de 23 August, o scrisoare deschisă lui Ceaușescu. Redăm câteva fraze: Ce-ați făcut cu bogățiile, cu sângele, onoarea, demnitatea, independența, cu idealurile României? Niciodată în istoria poporului român n'a fost condensată atâta durere, atâta sacrificiu, atâta umilință. Ați distrus inițiativa. Intreaga națiune sabotează procesul de producție prin pasivitatea ei. Ați încălcat drepturile cele mai elementare. V'ați înșusit bunurile și bogățiile României. Cheltuiți sudoarea poporului român pentru antrenarea elementelor revoluționare din Africa și Sud-America. Vă plimbați în lumea întreagă pe spinarea poporului. Ați distrus libertatea presei, libertatea de gândire și exprimare artistică. Noi vom continua să comemorăm această zi de doliu, până când țara vă va putea trage la răspundere pentru fărădelegile comise.

DORURI ȘI NECAZURI

P.-Franta: Azi, cu ocazia tristei comemorări, mi-am pus strale închise și cravată neagră și m'am plasat în fața edificiului lor. Pe trotuar lume destulă, demnă și tăcută, participa la doliul tridecenal. Agenți, în civil și uniformă, cu duiumul. Intre cei ce intrau, ori ieșeau, dela... mama serbării lor, numai mutre triste de lickei-lachei. Nici țuica "à discretion" nu-i făcea să suridă. Intre ei, un prelat, rău îmbătrânit (în rele): l-am identificat drept Teofil Ionescu...

Subscriu la propunerea pentru un pelerinaj la mormântul lui Visarion Puiu.

B.-Suedia: "Armistițiul" a fost "avantajos": numai 300 de milioane de dolari în bunuri, bunuri care încă se tot duc fără răgaz spre Rusia. De-atunci au trecut 30 de ani, iar leprele mârșăviei făcură din ziua batjocurii zi de sărbătoare națională. Mă mir că nu le crapă obrazul, și nu le plesnesc burțile de ospățul rușinii! Aici însă, pe când cheful era la toartă în ambasadă, în centrul Capitalei doi români făceau greva foamei, sperând să-și poată aduce soțiile și copiii din țara cu regim criminal. Publicul fi susține...

S.-Australia: În statul Victoria s'a realizat pentru prima oară un protest, care să amintească lumii că în estul Europei este o țară condamnată la desnaționalizare, care trăește sub cea mai cruntă robie din istoria ei. În semn de simpatie ne-au stat alături, timp de o oră, trei membri ai asociației Bielorusia. Am făcut prea puțin, dar a fost cu dragoste de țară și inimă curată...

De acasă încă nicio veste. Am cerut guvernului să întrebe la București de ce nu onorează vizele de intrare date pentru soția și fiul meu. Ministrul emigratiei mi-a răspuns că va cerceta personal cazul. La fel și șeful opoziției.

R.-România: Ne-au dus iarăși în turmă, ca să preamărim ziua.. eliberării noastre. Că ne-au pus iartă-mă, un... rahat în gură și ne-au silit să-l înghițim, mai treacă-meargă; dar acum vor, la fiecare 23 August, să mai și strigăm în gura mare că ne-a plăcut...

M.-Statele Unite: Stând de vorbă la un banchet, în Youngstown, cu Dna Ana P., am aflat că în timpul tinereții, în Sebeș, era activă în Mișcarea Legionară. Venind acasă, i-am trimis Vatra, ultimul număr, și mi-a trimis 5 dolari abonament. Vă mai trimit încă 5 dela mine, rugându-vă s'o treceți pe lista de abonați.

&& Românii din America, organizați în Uniune și Ligă, și-au ținut în Septembrie congresul anual la Akron. Congresul a ratificat hotărîrea din Aprilie a președintelui de a exclude din comitet pe partizanii Moscovei. În noul comitet a fost reales președinte vrednicul român John W. Popescu, iar vicepreședinți dnii Petre Bărbulescu, Bulumete, Bălașu și Trifu Militaru. În timpul adunării, P.S. Trifa a oficiat Sf. Liturghie, iar "Sezătoarea" din Cleveland a dat un festival. Congresul a trimis și un vibrant mesaj poporului român:

Gândurile și urările noastre cele mai bune se îndreaptă spre voi, frații noștri dragi din România, exprimându-ne admirația deosebită pentru că v'ați păstrat neclintită speranța în libertate, în ciuda faptului că de trei decenii regimul comunist, impus cu forța asupra voastră de Rusia Sovietică, vă silește să îndurați cea mai grozavă mizerie.. și nemiloasă exploatare. Ne închinăm cu pietate în fața memoriei aceloră dintre voi care au căzut jertfă tiraniei, fără altă vină decât aceea că au căutat să păstreze ideea de libertate și să-și manifeste credința lor în dreptul la viață liberă al poporului român.. Cetățeni ai Statelor Unite și Canada, adânc convinși că numai trăirea în libertate și democrație pot asigura fericirea oamenilor și pacea în lume, deasemenea conștienți de opresiunile impuse vouă de un regim politic neuman și exploatare, ne străduim să facem cunoscut lumii libere problemele și năzuințele voastre, cerând imperativ să impună guvernului din România respectarea drepturilor omului, stabilite de toate tratatele internaționale. Suntem mârșăviți de lipsa de interes, cât și de tăcerea guvernului din România față de abuzurile, persecuțiile și genocidul impus de Uniunea Sovietică asupra românilor din Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herței, teritorii rupte cu forța din trupul României și anexate de Soviete. Incheiem acest mesaj convinși de rezistența voastră morală și împreună cu eforturile noastre vom reuși ca într-o zi să strigăm cu toții: Trăiască România liberă și independentă!

&& Printr'un manifest ce se încheia cu cuvintele "Să rămână acasă aceia pe cari nu-i doare de poporul lor întemnițat, și cei cari s'au înfrățit cu temnicerii lui", Românii din Sao Paulo au convocat de 23 August o adunare la un hotel, la care au participat și notabilități braziliene, plus delegații de refugiați din țările robite. Dintre români au vorbit N. Iancu-Păltinișanu și Boghiu.

&& "Tribuna României" publică, de 23 August, chestii patriotice: "Aduceți-vă aminte --zice Mihai Viteazu-- de vechea noastră vitejie, căci ocazia de acum este frumoasă și, de o vom pierde, anevoie o vom mai căpăta. A venit vremea să ne luptăm puternic pentru libertate, iar mai cu seamă pentru cinstea legii". Iar Nicolae Bălcescu: "Va veni ziua fericită, ziua izbândirii, când omenirea întreagă se va scula spre a sfârșia acest vâl și dușmanii toți se vor împietri la vederea soarelui tău de lumină. Atunci nu va mai fi niciun rob, nici nație roabă, nici un stăpân pe altul, ci domnirea dreptății și frăției".

Știți când s'au împlinit aceste profeții? Ghiciți când au sosit în țară cinstea legii, domnia dreptății și frăției, încetarea robiei, atât de dorite de Mihai și Bălcescu? La 23 August, când au intrat rușii în țară: le-au adus pe tancuri...

&& Intre 19-30 August a avut loc la București o conferință internațională convocată de ONU, pentru discutarea măsurilor de luat față de creșterea populației. Pentru limitarea nașterilor s'au pronunțat, în primul rând, Statele Unite; împotriva: China și Rusia, care, fără un plus de populație, nu văd cum ar putea aspira să stăpânească globul. Dar de ce s'a ales tocmai Bucureștiul ca sediu al acestei conferințe? Păi e simplu: delegații voiau să studieze la fața locului mijloacele, cu rezultate spectaculare, aplicate de Ceaușescu pentru stârpirea populației, prin muncă faraonică și foame...

&& Remus Țîncocă, muzicant, fecior de popă, comandant-ajutor în Legiune, fugit toomai în Canada de urgia ocupației, se duce dela o vreme des în țară, unde se vede că, măcar pentru el, s'a schimbat ceva, sau poate speră, grăbit cum e a părăsi himerele din tinerețe pentru "realitățile" din patrie, singurele în măsură a mai cârpi talente govăelnice. Ajuns acolo, îl năpădesc "fiorii tuturor regăsirilor", cum se exprimă camaradul nostru în "Tribuna" celor de care zicea că a fugit. În Herbinșeala "fiorilor", e numai normal să se bată pe burtă cu alde Enescu, Eginzio Massini, Chirescu, Dinu Lipatti și alte somități, dintre care, ca să fim dreپți, niciuna n'a visat să-și cheltuiască bunătate de geniu la.. Mont-real. Pomeneste Țîncocă, în articolul de autoperială, și de "figurile legate de legenda Iașului: Octav Băncilă, Tonitza, Sadoveanu, Ionel și Păstorel Teodoreanu", etc. De "legenda Iașului" mai era legat --și cât încă!-- și un anume Corneliu Codreanu, de care Țîncocă, în vremile promițătoare, se simțea mai "legat" ca de toți ceilalți la un loc; pe acesta, însă, "fiorii tuturor regăsirilor" au uitat să-l găsească: nu mai rentează!

&&& "Biserica Ortodoxă Română", Ian. 1970, face o dare de seamă asupra "zilei nramului" Institutului Teologic din București, la care a participat și patriarhul: "Prea Fetițitul părinte Patriarh Iustinian, pornind dela faptul că în cuvântări s'a folosit termenul de 'patroni' asociat Sfinților Trei Ierarhi, a recomandat ca să se evite pe viitor acest termen, căci 'patronii erau altădată', când se vorbea de pildă de 'patronul fabricii' și când, în fața și în mintea celor ce trudeau acolo, 'patronul însemna pentru ei stăpân despot, nedrept'. De aceea 'vreau să se știe că astăzi n'am fost la serbarea 'patronului', ci la serbarea 'hramului' școlilor noastre". Nu se poate spune că, de pe când frecvența celula cu Gheorghiu-Dej, nu s'a ales și Fericirea Sa cu ceva învățătură...

&& Auzită la București. Se zice că Ceaușescu, vrând să pipăie mai direct pulsul mulțimii, a trimis la 23 August pe coana Leana, travestită, în mijlocul gloatei să tragă cu urechea. Nemerind într'un grup de oameni cari urlau din răspuțeri "trăiască nea Nicu!", ea a călcat din greșală pe unul pe picior.

- Ascultă fă toanto, bagă de seamă unde calci, că acu-ți dau cu rou-ăsta'n cap! strigă el supărat, amenințând-o cu penoul, pe care se vedea chipul ilustrului ei soț...

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu - 78 Freiburg Erbprinzenstr. 17 A --Germania. Contribuțiile, pe acelaș nume, la Dresdner Bank, Konto 4093380; sau, în Italia, pe acelaș nume, la Conto Corrente Postale 1/44336 -ROMA--

S E M N A L Ă R I

* EUGENE IONESCO, Le Solitaire, Mercure de France, 1973, Paris.-

Protagonistul acestui prim roman al autorului "Cântăreții chele" și "Rinocerului" e, în fond, personajul tipic al comediilor domnului Eugen Ionescu, un Béranger care, în loc să vorbească, își trăește, în maniera cea mai adodină, banală, viața. A avut, la aproape 40 de ani, o importantă moștenire din America (și acesta este singurul fapt neobișnuit, necotidian, din carte), și-și poate permite să lase serviciul, resemnându-se, voit, la o rutină și mai integrală. Trece prin viață pasiv, fără să participe la nimic, și cu atât mai puțin la războiul civil care însângerează, timp de câteva zile, Parisul. E neutru și se miră că oamenii se ucid cu atâta ușurință, de dragul ideologiilor, când singura problemă importantă e aceea a morții, a sensului vieții, a infinitului (dacă există). Patria acestui Oblomov, metafizic și mistic în același timp, e "altundeva", iar singurătatea îi e totală: până și experiențele amoroase nu sunt pentru el decât o "singurătate în doi". "Solitarul", care a și stârnit polemici pretutindeni, provocate în special de scriitorii "angajați" politicește la stânga, și care au rămas la ideea preistorică a literaturii în slujba "transformării" lumii, e desvoltarea logică a teatrului, dar mai ales a eseurilor și articolelor domnului Ionescu, din "Notes et contre-notes", "Passé présent présent passé", "Journal en miettes".

* MIRCEA ELIADE, Fragments d'un Journal, Gallimard-NRF, Paris, 1974.-

Se știe câtă importanță a avut, și are, pentru domnul Mircea Eliade "jurnalul intim", de a cărui necesitate vorbește des și în această amplă selecție, de peste 550 de pagini, ce cuprinde o perioadă de aproape 15 ani: din 16 Septembrie 1945, data la care scriitorul se stabilește la Paris, până în 1969. S'ar putea ca, până la urmă, acel "opus magnum", la care autorul lucrează notoriu de multă vreme, pe urmele lui Papini, idol de tinerețe, să se dovedească tocmai acest "jurnal", cu oarecari intermitențe, dar destul de continuu. Ceea ce e sigur e că aici îl aflăm pe Eliade cel mai autentic, mai personal, cu toate problemele care-l frământă, cu acea neliniște spirituală ce ni l-a făcut drag din anii îndepărtați ai adolescenței, cu fractura, uneori chinuitoare și adesea patetică dintre romancier (și, pe deasupra, romancier român) și savant. Volumul, masiv, e o mină inepuizabilă de informații, date, mărturisiri, sugestii pentru istoricul religiilor, filozoful culturii, psihanalist, folclorist, orientalist, istoric chiar, arheolog, pentru orice cm de cultură, în general. "Permanența sacralului" în toate aspectele vieții umane, până chiar și în "mișcările politice" cele mai aparent antireligioase de astăzi, în contestare, comunitățile hippy, e documentată încă odată fără putința de a nega: "sacralul e un element al structurii conștiinței și nu un moment din istoria conștiinței". Eliade relatează pe larg asupra întâlnirilor și convorbirilor avute cu oameni dintre cei mai prestigioși ai vremii noastre, dovedindu-se și un bun portretist. Și alături de Jung, Gabriel Marcel, Ernst Jünger, Daniélou, Dumézil, Buonaiuti, Borges, Karl Barth, Ortega y Gasset, Croce, nu puțini sunt românii iluștri: Brâncuși, Enescu, Lupasco, Cioran, Eugène Ionesco, Herescu. Câteva pagini, substanțiale, din diferite perioade, sunt dedicate, în "Jurnal", situației tragice din România, sub regimul comunist. Autorul reține mărturii impresionante, care trezesc oroarea, și care nu privesc numai epoca așa ziselor "erori" (când în realitate au fost crime și genocid).

* EUGENIO COȘERIU, Lezioni di linguistica generale, Boringhieri, Torino, 1973.-

Din 1968 până în 1971, Ministerul italian al Instrucției Publice a organizat, pe vară, la Grottaferrata, Chieti, Viareggio, o serie de cursuri de "punere la zi" (aggiornamento) pentru profesorii de materii literare și de limbi străine. Lecții de glotologie a ținut, în cadrul acestor cursuri, domnul Eugen Coșeriu, care a reușit să informeze auditoriul asupra problemelor principale ale lingvisticii moderne la un nivel științific și în forma cea mai clară, fără a cădea totuși în tentația divulgării. Concepția lingvistică a savantului român e bine cunoscută din lucrări precedente. Ceea ce merită să fie subliniat aici e legătura pe care dănsul o stabilește, convingător, între cele mai recente doctrine glotologice și teorii antice, clasice, ori din veacurile trecute. Limba e considerată aici ca o activitate universal umană, creatoare, în contrast cu școala pozitivistă din sec. XIX, care pe tărâm lingvistic s'a manifestat cu neo-

gramaticii, cu dogmaticii "legilor" fonetice, etc. Pe autor îl interesează, dacă nu exclusiv, în prevalență categoriile limbajului în general, privit din unghiul vizual al idealismului. Fără să adere nici la unul nici la alta, glotologul român (și e bine, poate, să precizăm: basarabean) recurge des la principiile structuralismului tradițional și ale așa numitei gramatici generative transformazionale. Cartea a apărut într-o colecție specială, intitulată: "Didattica - Proposte ed esperienze".

Elementi di lingua romana,

* PETRU IROAIE, ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~, edizioni Mori, Palermo-Roma, 1974.-

Autorul, profesor de Limba și literatura română la Universitatea din Palermo, precizează dintru început: "Un curs practic și rapid de introducere și orientare în limba română, de învățat în scurtă vreme, este scopul acestui manual", ce se limitează de altfel la fonetică și la morfologie. Dar trebuie spus că obiectivul e atins pe deplin. Autorul reduce la esențial regulile și normele, căutând să-și pună studenții în condiția, fundamentală, de a citi și traduce cât mai iute și bine în și din limba română. Apar binevenite considerațiile istorice, filologice și lingvistice de ordin general. Gramatică și antologie elementară, dar cât ajunge, în același timp, manualul domnului Iroaie e alcătuit cu criterii moderne, inclusiv în alegerea textelor, care pleacă dela folclor și ajung până la poezia modernă, terminând cu Vasile Posteuca.

* MIHAI EMINESCU, Novelle e racconti, edizioni Mori, Palermo-Roma, 1974.-

E primul volum dintr-o colecție de literatură română, pe care a inițiat-o, la Universitatea din Palermo, domnul prof. Petru Iroaie. O școlăriță a sa, licențiată în română, doamna Francesca Di Miceli Fanera, și-a luat sarcina unei introduceri îngrijite, și la zi, la viața, opera și în special proza de artă a lui Eminescu, precum și a traducerii, mai mult decât satisfăcătoare, a patru texte: "Archaeus", "Sărmanul Dionis", "Moș Iosif" și "Cezara". Cum o mai veche antologie din proza lui Eminescu, apărută în Italia înainte de ultimul război, a dispărut complet de pe piață, inițiativa dela Palermo e cât se poate de bine venită. Și sperăm că se vor traduce, deasemenea: "La aniversară", "Făt Frumos din lacrimă", "Geniu pustiu", în care sunt și pagini de poezie extraordinară; precum și, sau poate mai ales, articolele politice principale ale lui Eminescu, atât de actuale chiar astăzi, când Rusia, după ce a impus un regim străin de tradițiile românești și nevoit de poporul român, jinduieste la întreaga țară, după ce a răsluit Basarabia, Bucovina de nord și diferite alte adeosuri, ca despăgubire, chipurile!

* S.G. THEODORU, Versuri, vol. I, New York-Madrid, 1974.-

Dedicat soției și fiilor - "îndemn și dragoste pentru Neam și Țară"-, volumul cuprinde poezii în gen tradițional și de exil: dor de țară, versuri patriotice ("Transilvanie!", "Moldovei", "Dela Daci până la noi", cu o trecere iute în revistă a istoriei noastre, tragice din cauza altora), amintirea mamei care plânge departe pentru fiul pribeag, peisaje românești, anotimpuri, toamna mai ales, rugăciuni. Versurile poartă date: între 1964, Viena, și 1969-1970 New York, unde autorul trăiește astăzi. O "Mărturisire" e clară: "Scrișul meu un gen de n'are/ Nu e chiar la întâmplare/ Căci n'am vrut să cânt înaltul/ Nici model să iau pe altul". Cartea e ilustrată, și cu un portret al autorului, de doamna Nina Bocos Theodoru.

* EGLANTINA DASCHIEVICI, Țara mea, Madrid, 1974.-

Dedicat "fratelui meu, Căpitanul Romulus Daschievici, mort pentru Patrie în 1943", și purtând, încă dela prima pagină, harta întreagă a României mari, volumul, după un cuvânt înainte, modest și sfios al autoarei, care totuși ne anunță că are în manuscris traducerea poeziilor în limbile franceză, engleză și germană, e "introdus" de gen. Platon Chirnoagă ca "străbătut dela început până la ultima pagină de o nesfârșită iubire de țară, prezentată sub variate forme. Pământul țării, amintirea satului copilăriei, dorul de familie, mândria de a fi Româncă, îndemnuri la speranța eliberării patriei și o neclintită credință în Dumnezeu întâlnești la fiecare pas, pe măsură ce înaintezi în lectura acestor poezii". Regretatul general se ridică, în prefață, contra scriitorilor români, care, deși în exil, nu cântă patriotic.

Adrian Popa